

Üç Temel Esas

Şeyh Muhammed Bin AbdulVehhab

ÜÇ TEMEL ESAS

DÖRT MESELE

Şeyhulislam Muhammed bin Abdilvehhab (rh.a) der ki:

Şunu bil ki –Allah’ın rahmeti üzerine olsun– bizim dört meseleyi bilmemiz gerekmektedir:

- 1 - **İlim:** Yani Allah’ı, Rasulunu ve de İslam dinini delilleriyle bilmek.
- 2 - **Amel:** Bu ilimle amel etmek.
- 3 - Buna davet etmek.
- 4 - Davet sırasında görülen eziyetlere sabretmek. Bütün bunların delili Asr suresidir. Bu surede Allah (c.c.) şöyle buyurmaktadır:

{وَالْعَصْرِ إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَّصَوْا بِالْحَقِّ وَتَوَّصَوْا
بِالصَّبْرِ}

"Asra yemin olsun ki, insan hiç şüphesiz hüsrandır. Ancak iman edip, salih amel işleyenler ve birbirlerine hakkı ve sabrı tavsiye edenler bundan müstesnadır." (Asr: 103/1-3)

İmam Şafiî –yüce Allah’ın rahmeti üzerine olsun– şöyle demektedir: “Eğer yüce Allah kullarına karşı bu sureden başka bir hüccet (delil) indirmemiş olsaydı, bu dahi onlara yeterdi.”

İmam Buharî de –Allah’ın rahmeti üzerine olsun– Sahih’inde ilmin söz ve amelden önce olduğuna dair bir bab açmıştır. Buna delil de yüce Allah’ın şu kavlidir:

{فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنْبِكَ}

"(Ey Muhammed!) Bil ki Allah'tan başka ibadete layık ilah yoktur. Kendinin, mümin erkek ve kadınların günahlarının bağışlanmasını dile." (Muhammed: 47/19)
Görüldüğü gibi burada söz ve amelden önce ilim ile başlamaktadır.

ÜÇ MESELE

Şunu bil ki –Allah’ın rahmeti üzerine olsun– her müslüman erkek ve kadına şu üç meseleyi öğrenmek ve gereğince amel etmek vaciptir:

- 1 - Allah bizi yarattı, bizi rızıklandırdı. Ve O bizleri başıboş bırakmamıştır. Bilakis bizlere bir rasul gönderdi. Kim ona itaat ederse cennete, kim de karşı gelirse cehenneme gidecektir. Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

ÜÇ TEMEL ESAS

{إِنَّا أَرْسَلْنَا إِلَيْكُمْ رَسُولًا شَاهِدًا عَلَيْكُمْ كَمَا أَرْسَلْنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ رَسُولًا فَعَصَىٰ فِرْعَوْنُ الرَّسُولَ فَأَخَذْنَاهُ أَخَذًا وَبِيلًا}

"Firavun'a bir rasul gönderdiğimiz gibi, doğrusu, size de hakkınızda şahitlik edecek bir rasul gönderdik. Ama Firavun o rasule karşı gelmiş, biz de onu ağır ve çetin bir azaba uğratmıştık." (Müzzemmil: 73/15-16)

2-Yüce Allah ibadetinde kendisine herhangi bir kimsenin ortak koşulmasına –ister mukarreb (Allah’a yakınlaştırılmış) bir melek, isterse de mürsel (rasul olarak gönderilmiş) bir peygamber olsun– asla razı olmaz. Buna delil de yüce Allah’ın şu buyruğudur:

{وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا}

"Mescidler şüphesiz Allah'ındır. O halde Allah ile birlikte kimseye dua (ibadet) etmeyin." (Cin: 72/18)

3 - Kim Allah’a ve Rasûlüne itaat eder ve Allah’ı tevhid ederse (birlerse), o kimsenin Allah ve Rasûlüne karşı gelen kimseleri en yakın akrabası olsa dahi veli edinmesi caiz değildir. Buna delil de yüce Allah’ın şu buyruğudur:

{لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ أَوْ أَبْنَاءَهُمْ أَوْ إِخْوَانَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ أُولَٰئِكَ كَتَبَ فِي قُلُوبِهِمُ الْإِيمَانَ وَأَيَّدَهُم بِرُوحٍ مِنْهُ وَيُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ أُولَٰئِكَ حِزْبُ اللَّهِ أَلَا إِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْمُفْلِحُونَ}

"Allah'a ve ahiret gününe inanan bir toplumun -babaları, oğulları, kardeşleri, yahut akrabaları olsa bile- Allah'a ve Rasulüne düşman olanlara sevgi beslediğini göremezsin. İşte Allah imanı onların kalblerine yazmış ve katından bir nur ile onları desteklemiştir. Onları altlarından ırmaklar akan cennetlere sokacak ve onlar orada temelli kalacaklardır. Allah onlardan razı olmuş, onlar da Allah'tan razı olmuşlardır. İşte onlar Allah'ın hizbidir (tarafıdır). İyi bilin ki, kurtuluşa erecek olanlar sadece Allah'ın hizbi (tarafı) olanlardır." (Mücadele: 58/22)

Allah’ın kendisine itaatının yollarını göstermesini dilediğimiz kişi! Şunu bil ki Hanîflik İbrahim’in milleti (dini)dir. Bu da yüce Allah’a bir ve tek olarak , dini de yalnızca O’na has kılarak ibadet etmektir. Allah bütün insanlara bunu emretmiştir ve onları bunun için yaratmıştır. Nitekim yüce Allah şöyle buyurmaktadır:

ÜÇ TEMEL ESAS

{وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ}

“Ben cinleri de, insanları da ancak Bana ibadet etsinler diye yarattım.” (ez-Zâriyât, 51/56)

Buradaki “...yalnız Bana ibadet etsinler...” buyruğu "Beni birlesinler" demektir.

Allah'ın verdiği emirlerin en büyüğü tevhid'dir. Tevhid de yalnızca Allah'a ibadet etmek demektir.

Nehyettiği şeylerin en büyüğü de şirk'tir. Şirk Allah ile birlikte Allah'tan başkasına dua ve ibadet etmek demektir. Delili de yüce Allah'ın şu buyruğudur:

{وَاعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا}

“Allah'a ibadet edin, O'na hiçbir şeyi ortak koşmayın.” (en-Nisâ, 4/36)

Sana: İnsanın bilmekle yükümlü olduğu üç esas nedir? diye sorulursa de ki: Kulun Rabbini, dinini ve peygamberi Muhammed'i –sallallahu aleyhi ve sellem– bilmesidir.

BİRİNCİ ESAS: KULUN RABBİNİ BİLMESİ

Bundan dolayı sana Rabbin kimdir? diye sorulursa, de ki: Rabbim Allah'tır, O nimetleriyle beni de, bütün âlemleri de terbiye etmiştir. O benim mabudumdur ve ben O'ndan başkasına ibadet etmem.

Buna delil de yüce Allah'ın:

{الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ}

“Hamd âlemlerin Rabbi olan Allah'adır.” (el-Fatiha, 1/1) buyruğudur. Allah'ın dışındaki her bir varlık âlemdir, ben de o âlemden bir kişiyim.

Sana: Rabbini ne ile bildin? diye sorulursa, de ki: Ben Rabbimi ayetleriyle ve yaratıklarıyla bildim. Gece ve gündüz, güneş ve ay O'nun ayetlerindendir. Yedi gök, yedi yer, onların içindekiler ve aralarındakiler de O'nun yarattıklarının bir kısmıdır. Buna delil de yüce Allah'ın şu buyruqlarıdır:

{وَمِنْ آيَاتِهِ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ لَا تَسْجُدُوا لِلشَّمْسِ وَلَا لِلْقَمَرِ وَاسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَهُنَّ إِن كُنتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ}

"Gece ile gündüz, güneş ile ay onun ayetlerindendir. Güneş ve aya secde etmeyin. Eğer yalnız Allah'a ibadet ediyorsanız onları yaratan Allah'a secde edin. " (Fussilet Suresi 37. ayet)

ÜÇ TEMEL ESAS

Ve şöyle buyurmuştur:

{إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ يُغْشِي اللَّيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهُ حَثِيثًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ وَالنُّجُومَ مُسَخَّرَاتٍ بِأَمْرِهِ أَلَا لَهُ الْخَلْقُ وَالْأَمْرُ تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ}

"Muhakkak ki sizin Rabbiniz olan Allah, gökleri ve yeryüzünü altı günde yaratmış ve sonra da arşa istiva etmiştir. Gündüzün aydınlığını, onu süratle takip eden gece ile örten, güneşi, ayı ve yıldızları emrine boyun eğdiren O'dur. Yaratmak da emretmek de Allah'a mahsustur. Alemlerin Rabbi olan Yüce Allah şanı yüce olandır." (Araf Suresi 54. ayet)

Rab; kendisine ibadet edilen (ve de ibadet edilmesi gereken)dir. Buna delil ise yüce Allah'ın şu sözüdür:

{يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ فِرَاشًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْ فَلَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ أَنْدَادًا وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ}

"Ey insanlar! Sizi ve sizden öncekileri yaratan Rabbinize ibadet edin. Umulur ki (böylece Allah'ın azabından) korunmuş olursunuz. O Rab ki sizin için yeryüzünü bir döşek, gökyüzünü de sağlam bir çatı yaptı. Gökyüzünden yağmuru indirip onunla sizin için çeşitli meyveleri rızık olarak çıkardı. Öyle ise artık bile bile Allah'a ortaklar koşmayın." (Bakara Suresi 21-22. ayetler)

İbn-i Kesir (Allah ona rahmet etsin) şöyle demiştir. İbadete müstahak olan yegane varlık bu kadar çeşitli mahlukatı yaratandır, yani Allah'tır.

Allah'ın yapılmasını emrettiği; **İslam** (teslim olmak), **iman** (kesin bir inançla inanmak) ve **ihsan** (Allah'ı görüyormuşçasına ibadet etmek) ve de ibadet kapsamında yer alan **dua**, **havf** (korku), **reca** (ümit etmek), **tevekkül etmek**, **rağbet** (isteyerek yönelmek), **rahbet** (çekinerek korkmak), **huşu** (itaat ederek sakinmek), **haşyet** (bilerek korkmak), **inabe** (yönelmek), **istiane** (yardım dilemek), **istiaze** (sığınmak), **istigase** (imdat dilemek), **zebh** (kurban kesmek), **nezzr** (adak adamak) buna benzer yüce Allah'ın emretmiş olduğu bütün çeşitleri ile ibadet, sadece ve sadece Allah'a mahsustur.

(Bunlara) delil yüce Allah'ın şu buyruğudur:

ÜÇ TEMEL ESAS

وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا

"Mescidler şüphesiz Allah'ındır. O halde Allah ile birlikte kimseye dua (ibadet) etmeyin." (Cin: 72/18)

Her kim bu ibadetlerden herhangi birisini Allah'tan başkasına yöneltecek olursa, o kimse müşrik ve kâfirdir. Buna da delil yüce Allah'ın şu buyruğudur:

وَمَنْ يَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ لَا بُرْهَانَ لَهُ بِهِ فَإِنَّمَا حِسَابُهُ عِنْدَ رَبِّهِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ

"Kim buna dair hiçbir delili bulunmaksızın, Allah ile birlikte başka bir ilâha dua (ve ibadet) ederse, onun hesabı ancak Rabbinin katındadır. Kâfirler -hiç şüphesiz- kurtuluşa eremezler." (el-Mu'minûn, 23/117)

Hadîs-i şerifte de: الدُّعَاءُ مُخُّ الْعِبَادَةِ "Dua ibadetin beynidir"¹ diye buyrulmaktadır. Buna delil de yüce Allah'ın şu buyruğudur:

وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ

"Rabbiniz buyurdu ki: 'Bana dua edin, ben de duanızı kabul edeyim. Şüphesiz Bana ibadet etmeyi büyüklüklerine yedirmeyenler yakında hor ve hakir olarak cehenneme gireceklerdir.'" (el-Mu'min, 40/60)

Havf (Korku): Bunun ibadet olduğuna delil Yüce Allah'ın şu ayetidir:

فَلَا تَخَافُوهُمْ وَخَافُوا إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ

"Eğer iman eden kimseler iseniz, onlardan (kafirlerden) değil benden korkun" (Ali İmran Suresi: 175. ayet)

Reca (Ümit Etmek): Bunun ibadet olduğuna delil Yüce Allah'ın şu ayetidir:

{فَمَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا}

"Kim Rabbi ile karşılaşmayı ümit ederse salih amel işlesin ve Rabbine yapmış olduğu ibadetlerde ona kimseyi ortak koşmasın" (Kehf Suresi 110. ayet)

¹ Tirmizi, De'avat: 2, Tirmizi hadis hakkında şu notu düşmüştür: "Hadis bu vecihten garibtir. Biz bunu İbn Lehia hadisinden başka bir yolla bilmiyoruz." Tirmizi'de 3371 no'lu hadis

ÜÇ TEMEL ESAS

Tevekkül Etmek (Güvenip dayanmak): Bu ibadetin delili ise Yüce Allah'ın şu sözleridir:

{وَعَلَى اللَّهِ فَتَوَكَّلُوا إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ}

"Eğer iman etmiş iseniz ancak Allah'a tevekkül edin" (Maide: 23)

{وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ}

"Kim Allah'a tevekkül ederse Allah ona yeter" (Talak Suresi 3. Ayet)

Rağbet (İsteyerek Yönelmek), Rahbet (Çekinerek Korkmak), Huşu (İtaat Ederek Sakınmak): Bu ibadetlere delil ise Yüce Allah'ın şu sözüdür:

{إِنَّهُمْ كَانُوا يُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَيَدْعُونَنَا رَغَبًا وَرَهَبًا وَكَانُوا لَنَا خَاشِعِينَ}

"Şüphesiz bunlar hayırlı işler yapmaya koşarlar. Rağbet ederek, rahbet ile (korkarak) bize dua ederlerdi. Bize gönülden derin saygı (huşû) duyarlardı." (Enbiya: 90)

Haşyet (Korkmak): Bu (ibadete) delil ise Yüce Allah'ın şu sözüdür:

{فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِي} **"Onlardan değil, asıl benden korkun"** (Maide: 44)

İnabe (Yönelmek): Bu (ibadetin) delili ise Yüce Allah'ın şu sözüdür:

{وَأَنِيبُوا إِلَى رَبِّكُمْ وَأَسْلِمُوا لَهُ} **"Rabbinize yönelin ve O'na teslim olun."** (Zümer:54)

İstiane (Yardım Dilemek): Bu (ibadete) delil ise Yüce Allah'ın şu sözüdür:

{إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ}

"Yalnız sana ibadet eder ve yalnız senden yardım dileriz" (Fatiha:5)

Allah rasulu (sav) bir hadisinde şöyle buyurmuştur:

إِذَا اسْتَعْنْتَ فَاسْتَعِنْ بِاللَّهِ **"Yardım dilediğin zaman Allah'tan yardım dile"**²

İstiaze (Sığınmak): Bu (ibadetin) delili ise Yüce Allah'ın şu sözleridir:

---

² Tirmizi, Sıfat'ul kıyame, No: 2516

ÜÇ TEMEL ESAS

﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ﴾ "De ki: Sabahın rabbine sığınırım" (Felak: 1)

{قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ} "De ki: İnsanların Rabbine sığınırım" (Nas Suresi 1-2. ayet)

İstigase (İmdat Dilemek): Bu (ibadetin) delili ise Yüce Allah'ın şu sözüdür:

{إِذْ تَسْتَغِيثُونَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَبَ لَكُمْ}

"Rabbinizi imdada çağırdınız da (O da hemen akabinde) sizin bu çağrınıza cevap vermişti(karşılık vermişti). (Enfal Suresi 9. ayet)

Zebh (Kurban Kesmek): Bu (ibadetin) delili ise Yüce Allah'ın şu sözüdür:

قُلْ إِنِّي هَدَانِي رَبِّي إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ دِينًا قِيمًا مِّلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ *
قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ * لَا شَرِيكَ لَهُ وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا
أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ

"Şüphesiz Rabbim beni doğru yola, gerçek dine ve haniflerden olan İbrahim'in dinine iletmiştir" de.

De ki: "Namazım, kestiğim kurbanım, hayatım ve ölümüm, alemlerin Rabbi Allah içindir. O'nun hiçbir ortağı yoktur; böyle emrolundum ve ben Müslümanların ilkiyim." (Enam Suresi 161-163. ayetler)

(Peygamber efendimizin) sünnetinde şöyle gelmiştir: "لَعَنَ اللَّهُ مَنْ ذَبَحَ لِغَيْرِ اللَّهِ" "Allah kendinden başkası için kurban kesene lanet etmiştir."³

Nezr (Adak Adamak): Bu (ibadetin) delili ise Yüce Allah'ın şu sözüdür:

{يُوفُونَ بِالنَّذْرِ وَيَخَافُونَ يَوْمًا كَانَ شَرُّهُ مُسْتَطِيرًا}

"Onlar adaklarını yerine getirirler ve şerri, kötülüğü yaygınlaşmış olan (o) günden korkarlar" (İnsan Suresi 7. ayet)

İKİNCİ ESAS: İSLAM DİNİNİ DELİLLERİYLE BİLMEK

---

³ Müslim. Edahi: 8 no: 1978

ÜÇ TEMEL ESAS

İslam: Kulun Allah'ı birleyerek ona teslim olması, itaat ederek Ona boyun eğmesi, şirkten ve onun ehlinden beri olması (uzaklaşması) demektir.

İslam üç mertebedir. Bu mertebeler şunlardır: İslam, İman, İhsan. Her mertebenin de kendine göre rükünleri (şartları) vardır.

BİRİNCİ MERTEBE: İSLAM

İslam'ın Rükünleri:

- 1- Kelime-i Şehadet getirmektir. Yani Allah'tan başka (ibadet edilecek) ilah olmadığına ve Muhammed sav'in onun elçisi olduğuna şehadet etmektir.
- 2- Namaz kılmak
- 3- Zekat vermek
- 4- Oruç tutmak
- 5- Hacca gitmek (Allah'ın hürmetli evini hacetmek)

Kelime-i Şehadetin delili Yüce Allah'ın şu sözüdür:

{شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ وَأُولُو الْعِلْمِ قَائِمًا بِالْقِسْطِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ}

"Allah O'ndan başka (ibadet edilecek) hiç bir ilah olmadığına şahitlik etmiştir. Melekler ve ilim ehli olanlar da dosdoğru ve adaletli olarak buna şahitlik etmişlerdir. O Aziz ve Hakim olan Allah'dan başka (ibadet edilecek) bir ilah yoktur." (Ali İmran Suresi 18. ayet)

(Şehadetin) manası ise: Allah'tan başka ibadet edilecek başka bir hak ilah yoktur demektir. لا

إِلَهَ "ilah yoktur" sözü kabule karşılık reddi içerir; Allah'ın dışındaki bütün ibadet edilen her

şeyi nefy eder (hükümünü kaldırır)." إِلَّا اللَّهُ "Allah'tan başka" sözü ise; ibadetin yalnızca yüce

Allah'a yapılması gerektiğini, mülkünde O'nun hiçbir ortağının bulunmadığı gibi ibadetinde de O'nun herhangi bir ortağının bulunmadığını ortaya koymaktadır. Bu şehadetin açıklaması ve tefsiri Yüce Allah'ın şu sözleridir.

{وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ إِنَّنِي بَرَاءٌ مِمَّا تَعْبُدُونَ إِلَّا الَّذِي فَطَرَنِي فَإِنَّهُ سَيَهْدِينِ وَجَعَلَهَا كَلِمَةً بَاقِيَةً فِي عَقِبِهِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ}

"Hani İbrahim babasına ve kavmine şöyle demişti: Beni yaratan Allah hariç sizin ibadet ettiklerinizden beriyim (uzağım). Muhakkak ki O, beni doğruya iletecektir. (Allah) İbrahim'in bu sözünü kendisinden sonra gelecek olanlar belki hakka, doğruya yönelirler, dönerler diye kalıcı bir söz kılmıştır." (Zuhruf Suresi 26-28. ayetler)

ÜÇ TEMEL ESAS

Ve şöyle buyurmuştur:

{قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُولُوا اشْهَدُوا بِأَنَّا مُسْلِمُونَ}

"De ki: Ey kitap ehli! (Yahudiler ve Hristiyanlar) sizinle bizim aramızda eşit olan bir kelimeye geliniz. Allah'tan başkasına ibadet etmeyelim, O'na hiçbir şeyi ortak tutmayalım. Kimimiz, kimimizi Allah'tan başka rabler edinmesin. Eğer yüz çevirirlerse bizim gerçekten müslümanlar olduğumuza şahid olun deyin. " (Ali İmran Suresi 64. ayet)

Muhammed (sallallahu aleyhi ve sellem)'in Allah'ın Resulü, elçisi olduğuna şahadet etmenin delili ise, Yüce Allah'ın şu sözüdür:

{لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِنْ أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ رَحِيمٌ}

"Muhakkak ki size içinizden öyle bir peygamber gelmiştir ki; sizin sıkıntıya uğramanız ona çok ağır gelir. O size çok düşkün, müminlere karşı çok şefkatli, merhametlidir." (Tevbe Suresi 128. ayet)

محمد رسول الله "Muhammed Allah'ın Resulüdür" şahadetinin manası ise şudur:

Muhammed'in Allah'ın Rasûlü olduğuna şahitlik etmenin anlamı da emrettiği hususlarda ona itaat etmek, verdiği haberleri tasdik etmek, nehyedip yasakladığı hususlardan uzak durmak ve ancak onun getirdiği şeriata uygun olarak Allah'a ibadet etmektir.

Namazın ve zekâtın delili ile tevhid'in açıklaması yüce Allah'ın şu buyruklarında dile getirilmektedir:

{وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ وَذَلِكَ دِينُ الْقِيَمَةِ}

"Halbuki onlar, O'nun dininde ihlâs sahipleri ve hanifler (İslâm'a bağlananlar) olarak Allah'a ibadet etmelerinden, namazı dosdoğru kılmalarından, zekâtı vermelerinden başkası ile emrolunmadılar. Dosdoğru din işte budur." (Beyyine Suresi 5.ayet)

Orucun delili şu ayettir:

{يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ}

ÜÇ TEMEL ESAS

“Ey iman edenler! Oruç sizden önce gelip geçmiş ümmetlere farz kılındığı gibi size de farz kılındı. Umulur ki sakınırsınız.” (Bakara-183)

Haccın delili şu ayettir:

{وَلِلّٰهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ اِلَيْهِ سَبِيْلًا وَمَنْ كَفَرَ فَاِنَّ اللّٰهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِيْنَ}

“Ona bir yol bulabilenlerin o Evi haccetmesi, Allah’ın insanlar üzerindeki bir hakkıdır. Artık kim inkâr ederse, şüphesiz ki Allah âlemlere muhtaç değildir.” (Ali İmran-97)

İKİNCİ MERTEBE: İMAN

İman yetmiş küsur şubedir. Bunun en üstünü lâ ilâhe illallah’tır, en aşağısı yolda rahatsızlık veren şeyleri ortadan kaldırmaktır. Haya da iman şubelerindendir.

İMANIN ŞARTLARI:

İmanın esasları altıdır : “Allah’a, Meleklerine, Kitaplarına, Resullerine, Ahiret gününe, kadere yani hayrın ve şerrin Allah’tan geldiğine iman etmektir.”

Bu altı şarta delil ise yüce Allah’ın şu sözüdür:

{لَيْسَ الْبِرُّ اَنْ تُوْلُوْا وُجُوْهُكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ
وَالْمَلَائِكَةِ وَالْكِتَابِ وَالنَّبِيِّنَّ}

“İyilik yüzlerinizi doğuya ve batıya doğru çevirmeniz değildir. Ve lakin gerçek iyilik Allah'a, Ahiret gününe, meleklerine, kitaba ve peygamberlere iman edenin iyiliğidir.” (Bakara Suresi 177. ayet)

Kaderin delili ise Yüce Allah’ın şu sözüdür:

{اِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ} " Muhakkak ki biz her şeyi belli bir kadere göre yarattık." (Kamer Suresi 49. ayet)

ÜÇÜNCÜ MERTEBE: İHSAN

İhsanın tek bir rüknü vardır. İhsan, yüce Allah’a sen onu görüyormuşçasına ibadet etmendir. O’nu görmüyorsan dahi şüphesiz ki O seni görmektedir. İhsanın delili ise Yüce Allah’ın şu sözüdür:

ÜÇ TEMEL ESAS

{إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ}

"Muhakkak ki Allah, takva sahipleri ve ihsan sahipleri ile beraberdir." (Nahl Suresi 128. ayet)

Ve Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

{وَتَوَكَّلْ عَلَى الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ الَّذِي يَرَاكَ حِينَ تَقُومُ وَتَقْلُبُكَ فِي السَّاجِدِينَ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ}

"İzzet ve rahmet sahibi olana (Allah'a) tevekkül et. O ki seni namaza kalktığın zaman da secde edenler arasında dolaşmanı da görür. Şüphesiz ki O her şeyi işiten ve bilendir." (Şuara Suresi 217-220. ayet)

Ve Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

{وَمَا تَكُونُ فِي شَأْنٍ وَمَا تَتْلُو مِنْهُ مِنْ قُرْآنٍ وَلَا تَعْمَلُونَ مِنْ عَمَلٍ إِلَّا كُنَّا عَلَيْكُمْ شُهُودًا إِذْ تُفِيضُونَ فِيهِ}

"Herhangi bir işte bulunsan, ona dair Kur'ân'dan bir şey okusan ve siz her ne yaparsanız, yapınız o işe daldığınızda Biz mutlaka üzerinize şahidiz." (Yunus Suresi 61. ayet)

Bu konuya Peygamber efendimizin sünnetinden delil ise meşhur Cibril hadisidir:

بَيْنَمَا نَحْنُ جُلُوسٌ عِنْدَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ — إِذْ طَلَعَ عَلَيْنَا رَجُلٌ، شَدِيدُ بَيَاضِ الثِّيَابِ، شَدِيدُ سَوَادِ الشَّعْرِ، لَا يُرَى عَلَيْهِ أَثَرُ السَّفَرِ، وَلَا يَعْرِفُهُ مِنَّا أَحَدٌ، فَجَلَسَ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ — فَأَسْنَدَ رُكْبَتَيْهِ إِلَى رُكْبَتَيْهِ، وَوَضَعَ كَفَّيْهِ عَلَى فَخْذَيْهِ، وَقَالَ: يَا مُحَمَّدُ أَخْبِرْنِي عَنِ الْإِسْلَامِ فَقَالَ: (أَنْ تَشْهَدَ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، وَتُقِيمَ الصَّلَاةَ، وَتُؤْتِيَ الزَّكَاةَ، وَتَصُومَ رَمَضَانَ، وَتَحُجَّ الْبَيْتَ إِنْ اسْتَطَعْتَ إِلَيْهِ سَبِيلًا). قَالَ: صَدَقْتَ. فَعَجَبْنَا لَهُ يَسْأَلُهُ وَيُصَدِّقُهُ. قَالَ: أَخْبِرْنِي عَنِ الْإِيمَانِ. قَالَ: (أَنْ تُؤْمِنَ بِاللَّهِ، وَمَلَائِكَتِهِ، وَكُتُبِهِ، وَرُسُلِهِ، وَالْيَوْمِ الْآخِرِ، وَتُؤْمِنَ بِالْقَدَرِ خَيْرِهِ وَشَرِّهِ). قَالَ: صَدَقْتَ. قَالَ: أَخْبِرْنِي عَنِ الْإِحْسَانِ. قَالَ: (

ÜÇ TEMEL ESAS

أَنْ تَعْبُدَ اللَّهَ كَأَنَّكَ تَرَاهُ، فَإِنْ لَمْ تَكُنْ تَرَاهُ فَإِنَّهُ يَرَاكَ (قَالَ: أَخْبِرْنِي عَنِ السَّاعَةِ. قَالَ: (مَا الْمَسْئُولُ عَنْهَا بِأَعْلَمَ مِنَ السَّائِلِ). قَالَ: فَأَخْبِرْنِي عَنْ أَمَارَاتِهَا. قَالَ: (أَنْ تَلِدَ الْأُمَةُ رَبَّتَهَا، وَأَنْ تَرَى الْحُفَاةَ الْعُرَاةَ الْعَالَةَ رِعَاءَ الشَّاءِ يَتَطَاوَلُونَ فِي الْبُنْيَانِ). قَالَ: فَمَضَى، فَلَبِثْنَا مَلِيًّا، فَقَالَ: (يَا عُمَرُ أَتَدْرُونَ مِنَ السَّائِلِ؟). قُلْنَا: اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ، قَالَ: (هَذَا جِبْرِيلُ أَتَاكُمْ يُعَلِّمُكُمْ أَمْرَ دِينِكُمْ).

Ömer bin Hattab (Radiyallahu anh)'dan rivayet olunan bir hadisi şerifte şöyle buyurmuştur:

“Bizler bir gün Rasûlullah’ın –sallallahu aleyhi ve sellem– huzurunda oturuyorken ansızın elbiseleri oldukça beyaz, saçları oldukça siyah, üzerinde yolculuğun izleri görülmeyen ve aramızdan kimsenin tanımadığı bir adam yanımıza çıkageldi. Nihayet Peygamber’in –sallallahu aleyhi ve sellem– önünde oturdu, dizlerini onun dizlerine dayadı, ellerini de dizleri üzerine koyup dedi ki:

“Ey Muhammed! Bana İslâm’dan haber ver.” Rasûlullah –sallallahu aleyhi ve sellem– şöyle buyurdu:

“İslâm, Allah’tan başka hiçbir ilâh olmadığına ve Muhammed’in Allah’ın Rasûlü olduğuna şehâdet getirmen, namazı kılman, zekâtı vermen, ramazan orucunu tutman ve eğer ona yol bulabilecek olursan Beyt’i hacetmendir.” Adam:

“Doğru söyledin” dedi. Biz de ona hayret ettik. Hem ona soru soruyor, hem de onu tasdik ediyordu. Daha sonra bu adam:

“Öyleyse bana imanın ne olduğunu bildir” dedi. Peygamber şöyle buyurdu:

“(İman) Allah’a, meleklerine, kitaplarına, rasûllerine ve âhiret gününe iman etmen, bir de hayrı ile şerri ile kadere iman etmendir” buyurdu. Adam:

“Doğru söyledin” dedi. “O halde bana İhsandan haber ver.” Peygamber şöyle buyurdu:

“(İhsan) Allah’a O’nu görüyormuşsun gibi ibadet etmendir. Sen O’nu görmesen dahi, O seni görür.” Yine adam:

“O halde bana saatten haber ver” dedi. Peygamber şöyle buyurdu:

“Hakkında kendisine soru sorulan kişi, soru sorandan daha bilgili değildir.” Adam:

“O halde bana onun alâmetlerinden haber ver.” Peygamber şöyle buyurdu:

“Cariyenin hanımefendisini doğurması; yalınayaklı, elbisesiz, fakir koyun çobanlarının yüksek binalar yapmakta birbirleriyle yarıştıklarını görmendir.”

(Ömer) dedi ki: Adam daha sonra gitti. Uzun bir süre böylece kaldık. (Peygamber) şöyle buyurdu:

“Ey Ömer! Soru soranın kim olduğunu biliyor musun?” Ben:

“Allah ve Rasûlü daha iyi bilir dedim.” Şöyle buyurdu:

“Bu Cebrail’dir. Dininizin emirlerini sizlere öğretmek üzere size geldi.”⁴

ÜÇÜNCÜ ESAS:

⁴ Müslim İman: 8

ÜÇ TEMEL ESAS

PEYGAMBER EFENDİMİZ MUHAMMED (SALLALLAHU ALEYHİ VE SELLEM)'İN BİLİNMESİ

Üçüncü esas: Peygamberiniz Muhammed'i –sallallahu aleyhi ve sellem– bilmektir. Onun adı Muhammed olup geriye doğru atalarının adı sırasıyla şöyledir: Abdullah, Abdu'l-Muttalib ve Hâşim. Hâşim, Kureys'tendir. Kureys de Araplardandır. Araplar da İbrahim el-Halil'in oğlu İsmail'in soyundandır. Ona ve Peygamberimize salât ve selâmlar olsun.

Altmış üç yıl yaşadı. Kırk yaşında peygamber oldu. Yirmi üç yıl nebi ve rasûl olarak görev yaptı. "İkra': Oku" buyruğu ile ona nübüvvet verildi. "el-Muddessir" hitabı ile de rasûl oldu. Doğup yetiştiği şehir Mekke'dir. Medine'ye hicret etmiştir. Yüce Allah onu şirkten korkutup uyarmak ve tevhide davet etmek için göndermiştir.

Buna delil ise Yüce Allah'ın şu sözleridir:

{ يَا أَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ قُمْ فَأَنْذِرْ رَبَّكَ فَكَبِّرْ وَثِيَابَكَ فَطَهِّرْ وَالرُّجْزَ فَاهْجُرْ وَلَا تَمْنُنْ تَسْتَكْثِرُ وَلِرَبِّكَ فَاصْبِرْ }

"Ey örtüye bürünen (Peygamber), Kalk ve uyar ve Rabbini yücelt ve elbiseni temizle ve pisliklerden uzak dur ve yaptığın iyiliği çok görüp başa kalkma ve Rabbin için sabret."
(Müddessir Suresi 1-7. ayetler)

Yüce Allah'ın: "Kalk ve artık uyar" buyruğunun anlamı, şirkten korkutup uyarmak ve tevhide davet etmek demektir. "Ve Rabbini yücelt" tevhid ile O'nu ta'zim et, yücelt. "Elbiseni temizle" yani amellerini şirkten arındır. "Pisliklerden uzak dur" buyruğunda geçen pislikler ise putlardır. Onlardan uzak durmak ise putları ve putperestleri terk edip, onlardan uzak kalmak demektir.

O, bu emre uyararak on yıl süreyle tevhide davet etti. On yıldan sonra da göğe yükseltildi. (yani Mi'raca çıktı.) Orada Beş vakit namaz farz kılındı. Bu şekilde Mekke'de üç sene namaz kıldı. Daha sonra Medine'ye hicret etmekle emrolundu. **Hicret:** (Kişinin) şirk beldesinden İslam diyarına intikal etmesi demektir. Şirk beldesinden İslam diyarına Hicret etmek kıyamet kopuncaya kadar İslam ümmeti üzerine farzdır. Buna delil ise Yüce Allah'ın şu sözüdür:

{ إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ ظَالِمِي أَنْفُسِهِمْ قَالُوا فِيمَ كُنْتُمْ قَالُوا كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِي الْأَرْضِ قَالُوا أَلَمْ تَكُنْ أَرْضُ اللَّهِ وَاسِعَةً فَتُهَاجَرُوا فِيهَا فَأُولَئِكَ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَسَاءَتْ مَصِيرًا إِلَّا الْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ لَا يَسْتَطِيعُونَ حِيلَةً وَلَا يَهْتَدُونَ سَبِيلًا فَأُولَئِكَ عَسَى اللَّهُ أَنْ يَغْفُرَ عَنْهُمْ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا غَفُورًا }

ÜÇ TEMEL ESAS

"Nefislerine zulmedenler olarak, canlarını alacağı kimselere melekler: 'Ne işte idiniz?' derler. Onlar: 'Biz yeryüzünde aciz kalan kimselerdik' derler. 'Allah'ın arzı geniş değil miydi? Siz de orada hicret edeydiniz' derler. İşte onların durakları cehennemdir. O ne kötü bir dönüş yeridir. Ancak (hicret için) çare bulamayan ve de yol bulamayan erkek, kadın ve çocuklardan aciz kalmış olanlar müstesnâ. İşte böylelerini Allah umulur ki affeder. Allah çok affedicidir, çok bağışlayıcıdır." (Nisa Suresi 97-99. ayetler)

Ve Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

{يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ أَرْضِيَّ وَاسِعَةً فَإِيَّايَ فَاعْبُدُونِ}

"Ey iman edenler! Şüphesiz ki benim arzım (yeryüzü) geniştir. (Bu itibarla) yalnızca bana ibadet edin." (Ankebut Suresi 56. ayet)

el-Begâvî (yüce Allah'ın rahmeti üzerine olsun) der ki: "Bu âyetin nüzul sebebi Mekke'de kalıp, hicret etmeyen müslümanlar hakkındadır. Yüce Allah onlara; "iman edenler" diye seslenmiştir."

Hicrete sünnetten delil ise Peygamber efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem)'in şu sözüdür:

"لَا تَنْقَطِعُ الْهَجْرَةُ حَتَّى تَنْقَطِعَ التَّوْبَةُ، وَلَا تَنْقَطِعَ التَّوْبَةُ حَتَّى تَطْلُعَ الشَّمْسُ مِنْ مَغْرِبِهَا"

"Tevbe kesilinceye kadar hicret de kesilmez. Güneş de batı'dan doğmadıkça tevbe kesilmez."⁵

Peygamber –sallallahu aleyhi ve sellem– Medine'de yerleştikten sonra zekât, namaz, hac, cihad, ezan, ma'rufu emretmek, münkerden alıkoymak ve benzeri İslâm'ın diğer şer'î hükümlerini emretti. Onun dini bâkîdir. İşte O'nun dini budur. Ne kadar hayır varsa mutlaka ümmete onu göstermiştir, ne kadar kötülük varsa mutlaka da o kötülükten ümmeti sakındırmıştır. Gösterdiği hayır: Tevhid ve Allah'ın sevip, razı olduğu her şeydir. Sakındırdığı kötülük ise şirk ve yüce Allah'ın hoşlanmayıp kabul etmediği her şeydir. Allah onu bütün insanlara peygamber olarak göndermiş, cinlere de, insanlara da hepsine ona itaatı farz kılmıştır. Buna delil ise Yüce Allah'ın şu sözüdür:

{قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ جَمِيعًا}

"De ki: Ey İnsanlar! Şüphesiz ben... Allah'ın size, hepinize gönderdiği peygamberiyim." (Araf Suresi 158. ayet)

Onunla Yüce Allah dinini kemale, tamama erdirmiştir. Buna delil ise Yüce Allah'ın şu sözüdür:

⁵ Ebu Davud: Cihad 2479 no'lu hadis

ÜÇ TEMEL ESAS

{الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتِمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا}

"Bugün sizin için dininizi kemale erdirdim, üzerinizdeki nimetimi tamamladım ve size din olarak İslâm'ı beğenip, seçtim." (Maide Suresi 3. ayet)

Rasûlullah'ın-sallallahu aleyhi ve sellem- vefat ettiğinin delili ise Yüce Allah'ın şu sözüdür:

{إِنَّكَ مَيِّتٌ وَإِنَّهُمْ مَيِّتُونَ ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عِنْدَ رَبِّكُمْ تَخْتَصِمُونَ}

"Şüphesiz ki sende öleceksin ve onlarda ölecekler, sonra siz (Ey insanlar) Rabbinizin huzurunda mahkeme olunacaksınız." (Zümer Suresi 30-31. ayetler)

İnsanlar öldükten sonra tekrar diriltileceklerdir. Buna delil ise Yüce Allah'ın şu sözüdür:

{مِنْهَا خَلَقْنَاكُمْ وَفِيهَا نُعِيدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً أُخْرَى}

"Sizi ondan (topraktan) yarattık ve tekrar ona döndüreceğiz ve bir kere daha sizi ondan çıkaracağız" (Taha Suresi 55. ayet) ve Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

{وَاللَّهُ أَنْبَتَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ نَبَاتًا * ثُمَّ يُعِيدُكُمْ فِيهَا وَيُخْرِجُكُمْ إِخْرَاجًا}

"Allah sizi yeryüzünden (tıpkı bir bitki gibi) çıkardı. Sonra oraya sizi tekrar döndürecek, sonra sizi tekrar çıkaracaktır." (Nuh Suresi 17-18. ayetler)

İnsanlık tekrar diriltildikten sonra hesaba çekilecekler ve amellerinin karşılığı verilecektir. Buna delil ise Yüce Allah'ın şu sözüdür:

{وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ أَسَاءُوا بِمَا عَمِلُوا وَيَجْزِيَ الَّذِينَ أَحْسَنُوا بِالْحُسْنَى}

"Göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah'a aittir. (bunların yaratılması ise Allah'ın) kötülük edenleri yaptıkları ile cezalandırması, iyilik edenleri, güzel iş işleyenleri de mükafatlandırması içindir." (Necm Suresi 31. ayet)

Kim yeniden diriltilmeyi yalanlarsa kafir olur. Buna delil ise Yüce Allah'ın şu sözüdür:

ÜÇ TEMEL ESAS

{زَعَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ لَنْ يُعْثُوا قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّي لَتُبْعَثُنَّ ثُمَّ لَتُنَبَّؤُنَّ بِمَا عَمِلْتُمْ وَذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ}

"Kafirler, inkar edenler yeniden diriltilmeyeceklerini zannederler. De ki: Evet Rabbime yemin olsun ki siz tekrardan muhakkak ki diriltileceksiniz. Sonra da yaptıklarınızdan haber edileceksiniz. (Elbette ki) Allah için bunu yapmak çok kolaydır." (Teğabun Suresi 7. ayet)

Yüce Allah bütün peygamberleri müjdeleyiciler ve uyarıcılar olarak göndermiştir. Buna delil ise Yüce Allah'ın şu sözüdür:

{رُسُلًا مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ}

"Müjdeleyici ve korkutucu peygamberler olarak (gönderdik) ki insanların peygamberlerden sonra Allah'a karşı bir bahaneleri olmasın." (Nisa Suresi 165. ayet)

Rasullerin⁶ ilki Nuh aleyhisselam, sonuncusu ise Muhammed (sallallahu aleyhi ve sellem) efendimizdir. Nuh (as)'ın rasullerin ilki olduğuna dair delil ise Yüce Allah'ın şu sözüdür:

{إِنَّا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ كَمَا أَوْحَيْنَا إِلَىٰ نُوحٍ وَالنَّبِيِّينَ مِنْ بَعْدِهِ}

"Biz Nuh'a ve daha sonraki peygamberlere vahy ettiğimiz gibi şüphesiz ki sana da vahiy ettik." (Nisa Suresi 163. ayet)

Muhakkak ki Allah Nuh (aleyhisselam)'dan Muhammed (sallallahu aleyhi ve sellem)'e kadar bütün ümmetlere bir peygamber göndermiştir. Bütün peygamberler ümmetlerini yalnız Allah'a ibadet etmeye çağırmış ve tağuta ibadet etmeyi yasaklamışlardır. Buna delil ise Yüce Allah'ın şu sözüdür:

{وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ}

"Muhakkak ki biz her ümmete Allah'a ibadet edip, tağutlardan kaçınmaları için bir peygamber gönderdik." (Nahl Suresi 36. ayet)

Yüce Allah bütün kullara tağutu inkar edip, Allah'a iman etmelerini farz kılmıştır. İbni Kayyım şöyle demiştir: **Tağut:** Kulun haddini aşmasına sebep olan (Allah'tan başka) ibadet edilen her mabud, (Onun dışında) kendisine tabi olunan ve kendisine itaat edilen her şeydir.

⁶ Buradaki "rasul"den kasıd insanlara şirkten tevhide yönelmeleri için davet yapan peygamber anlamındadır. Vahiy alan İlk nebi Adem (as), davetle görevli olan ilk rasul ise Nuh (as)'dır.

ÜÇ TEMEL ESAS

Tağutlar pek çoktur. Başlıcaları beş tanedir:

- 1- İblis (Allah ona lanet etsin)
- 2- Kendisine ibadet edilen ve de bundan razı olan,
- 3- Kendisine ibadete çağırın
- 4- Gaybdan bir şey bildiğini iddia eden
- 5- Allah'ın indirdiğinden başkası ile hükmedenler.

Buna delil ise Yüce Allah'ın şu sözüdür:

{ لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنَ بِاللَّهِ فَقَدْ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَى }

" Dinde zorlama yoktur. Hak batıldan ayrılmıştır. Kim tağutu reddeder, Allah'a iman ederse kopması mümkün olmayan en sağlam kulpa tutunmuş olur. Allah her şeyi işiten ve bilendir." (Bakara Suresi 256. ayet)

La İlahe İllallah'ın manası da budur. Peygamber efendimiz şöyle buyurmuştur:

رَأْسُ الْأَمْرِ الْإِسْلَامُ، وَعَمُودُهُ الصَّلَاةُ، وَذِرْوَةُ سَنَامِهِ الْجِهَادُ

"İşin başı İslam, direği namazdır ve zirve noktası ise Allah yolunda cihaddır."⁷

Doğrusunu en iyi bilen Allah'tır. Yüce Allah Muhammed'e, onun aile halkına ve ashabına salât ve selâm eylesin.

---

⁷ Tirmizi, İman No: 2616. Tirmizî: Bu hadis hasen sahihtir, demektir. Bu, Muaz (ra)'dan gelen uzunca bir hadisten bir parçadır.